

מ"ת 8391/07/21 - מדינת ישראל נגד אברהם אבו גרבייה

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 8391-07-21 מדינת ישראל נ' אבו גרבייה(עציר)
תיק חיצוני: 340333/2021

בפני	כבוד השופט עודד שחם
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	אברהם אבו גרבייה (עציר)
החלטה	

בפניי בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו בת"פ 8360-07-21. עניינה של החלטה זו בשאלת קיומן של ראיות לכאורה להוכחת הנטען בכתב האישום שהוגש נגד המשיב.

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות נשיות נשק, ירי במקום מגורים, ניסיון גרימת חבלה חמורה בכוונה מחמירה והתפרעות, לפי סעיפים 144(ב), 340א(ב)(1), 329א(2) ו-152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. על פי כתב האישום המשיב, המתגורר בא-ראם, הוא בן משפחת אבו גרביה, לה סכסוך עם משפחת עג'לוני. שתי המשפחות מתגוררות במתחמים סמוכים ברחוב אומרו אל קיס בשכונת ואדי ג'וז בירושלים (להלן - הרחוב). בעקבות הסלמה בסכסוך, התקיים במוצאי יום שבת, 17.4.21, ניסיון להביא ל"עטווה" בין שתי המשפחות. על רקע זה הגיע המשיב לרחוב בשעה 19:10 ברכב מסוג דאצ'יה (ל.ז. 919-47-201; להלן - רכב הדאצ'יה). המשיב נכנס לבית בו התנהלו המגעים לעטווה. סמוך לשעת חצות עלו על שרטון הניסיונות להגיע לעטווה, ובעקבות כך החלו רבים מאנשי המשפחות לנקוט במעשי אלימות. בשעה 23:57 יצאו מבית אבו גרביה שני אנשים שזהותם אינה ידועה למבקשת, וירו מספר יריות אקדח לכיוון בית עג'לוני. בסמוך לכך יצאו לרחוב עשרות צעירים הקשורים לשתי המשפחות והחלו בהתפרעויות ספונטניות. במהלך האירוע בוצע ירי אקדחים, יודו בקבוקי תבערה ואבנים ונורו זיקוקים שגרמו להתלקחות אש במספר מבנים באזור. המתפרעים נחלקו לשני מחנות יריבים: מתפרעים הקשורים למשפחת אבו גרביה התקהלו בצדו המזרחי של הרחוב, ואילו מתפרעים הקשורים למשפחת עג'לוני התקהלו בצדו המערבי.

3. בכתב האישום נטען כי המשיב יצא מן הבית אף הוא בשעה 23:57 כשהוא חמוש באקדח ובתחמושת, בכוונה לקחת חלק בהתפרעויות. המשיב עמד במזרח הרחוב, סמוך למתחם אבו גרביה, וירה מספר יריות לכיוון מתחם עג'לוני. בסמוך לכך, בשעה 00:01, אסף המשיב את תרמילי הכדורים שנורו מאקדחו. בשעה 00:02 ירה המשיב שוב באמצעות אקדחו כשהוא סמוך למתחם אבו גרביה. בשעה 00:13 שלף המשיב את האקדח מבגדיו כשהוא הולך לעבר התקהלות עג'לוני. המשיב צעד כשאקדחו מכוון לעבר המוני המתקהלים ותוך שהוא מתקדם לכיוונם ירה לעברם כ-10 כדורים בכוונה לגרום להם חבלות חמורות, תוך שהוא מסכן את ח"י השהים ברחוב ואת ח"י דרי הבתים הסמוכים.

4. על פי כתב האישום, כתוצאה מהירי שבוצע בשעות האמורות נפגע אדם אחד מקליע שחדר לחזהו השמאלי, אדם נוסף נפגע מקליע שחדר לרגלו הימנית ואדם שלישי נפגע מקליע בידו.

5. כאמור, עניינה של החלטה זו במחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה להוכחת הנטען בכתב האישום. לאחר שנתתי לטענות הצדדים, על רקע החומר שבפניי, הגעתי למסקנה כי קיימות ראיות לכאורה כאמור, בהתאם למפורט להלן. אפרט עתה את טעמי.

6. במישור העקרוני, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי בקשה למעצרו של נאשם עד תום ההליכים איננה ההליך המתאים לביור פרטני ומדוקדק של מהימנות העדים ומשקל העדויות. די בכך שהראיות מקימות סיכוי סביר להרשעת הנאשם בעבירות שיוחסו לו. רק אם שוכנע בית המשפט "כי קיימות על פני הדברים פרוכות מהותיות וגלויות לעין בחומר הראיות לכאורה, עליו להסיק מכך כבר באותו שלב את המסקנות המתבקשות לעניין המעצר" (בש"פ 8303/07 בדראן נ' מדינת ישראל (19.10.2007)); ראו גם בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1996), בפסקאות 15-16 לפסק דינו של כב' הנשיא א' ברק).

7. במישור היישומי, המסקנה בדבר קיומן של ראיות לכאורה במקרה זה מעוגנת בשילובם של מספר נדבכים ראייתיים.

8. נדבך ראשון של הראיות כנגד המשיב הוא בעובדה המוסכמת לפיה המשיב נכח בעטווה. אשר לשעות בהן נכח המשיב במקום, מחקר תקשורת שבוצע על מספר הטלפון הנייד של המשיב ממקם אותו בשכונת ואדי ג'וז ביום האירוע מהשעה 18:30 ועד השעה 01:18 (ראו מזכר, 23.6.21, ופלט האיכונים שנלווה אליו).

9. נדבך שני קשור ברכב הדאצ'יה. המשיב אינו חולק על כך שהרכב שייך לאחותו ושהוא עשה בו שימוש. השימוש של המשיב ברכב הדאצ'יה עולה גם ממחקר תקשורת שנערך, בו נמצאה חפיפה בין איכון מספר הטלפון של המשיב במקומות שונים לאורך יום 17.4.21 לבין מיקומו של רכב הדאצ'יה כפי שנקלט במצלמות ברחבי העיר במהלך אותו יום (ראו מזכר, 27.6.21, והחומר הנלווה אליו).

10. נדבך שלישי הוא מספר סרטונים אשר תיעדו את הנעשה ברחוב בשעות הרלוונטיות. אתיחס לארבעה מהם. בסרטון אחד, שצולם בשעה 19:10 (להלן - הסרטון הראשון), נראה רכב הדאצ'יה נכנס לרחוב וחונה מול בית אבו גרביה, בנקודה המוסתרת מעין המצלמה. כעבור מספר שניות נראה אדם בעל דמיון חיצוני למשיב, לבוש בחולצת טריקו לבנה ובמכנסיים כהים, מופיע בסמוך למקום חניית הרכב, חוצה את הכביש אל עבר בית אבו גרביה ונכנס בשער. על רקע עובדת נוכחותו של המשיב בעטווה ושימוש ברכב ביום האירוע, ואף שלא ניתן לראות בסרטון את יציאת האדם המדובר מרכב הדאצ'יה, יש יסוד לקבוע, כי מדובר במשיב.

11. בסרטון מהשעה 23:57 (להלן - הסרטון השני), נראה אדם, דומה במראהו ובלבושו לאדם הנראה בסרטון הראשון אך חבוש כובע מצחייה, כשהוא מבצע ירי באקדח מכיוון התקהלות אבו גרביה לעבר התקהלות עג'לוני.

12. בסרטון מהשעה 00:13 (להלן - הסרטון השלישי), נראה אדם דומה בלבושו, במבנה גופו ובצורת הליכתו לאדם הנראה בסרטון הראשון, כשהוא מבצע ירי באקדח מכיוון התקהלות אבו גרביה לעבר התקהלות עג'לוני. בסרטון זה ניתן להבחין כי בחזית חולצתו הלבנה של היורה מצוי סמל כלשהו בצבע כהה.

13. בסרטון מהשעה 00:23 (להלן - הסרטון הרביעי), נראה אדם הדומה בלבושו, במבנה גופו ובצורת הליכתו לאדם הנראה בסרטון הראשון והשלישי, לרבות קיומו של סמל דומה בחזית החולצה, לראשו כובע מצחייה, עומד ברחוב. בתוך כך נראה רכב הדאצ'יה יוצא מהחניה ונוסע, כאשר אותו אדם מחווה בידו לעבר הרכב. בהמשך יוצאים הרכב והאדם מטווח המצלמה.

14. הצפייה בסרטונים לבדם אינה מאפשרת כשלעצמה לקבוע בוודאות כי היורה הנראה בהם הוא המשיב. עם זאת, הם תומכים באופן ממשי בזיהוי של המשיב כמי שביצע את הירי המיוחס לו בכתב האישום. לכך מצטרפות ראיות נוספות אליהן אפנה עתה. אף שראיות נוספות אלה אינן נקיות לחלוטין מקשיים, עליהם אעמוד להלן, יש בהן כדי לעבות את המארג הראייתי הכולל בעניינו של המשיב.

15. מר מוחמד סעידה מסר הודעה (6.5.21), בה נקב בשמו של המשיב כמי שביצע ירי באירוע. בהודעתו מסר מר סעידה כי נכח בקטטה בין משפחת אבו גרביה למשפחת עג'לוני שהתרחשה "לפני 3 שבועות בערך בשבוע הראשון של הרמדאן", "במהלך הימצאות אנשי הסולחה בבית סלימאן אבו גרביה" (שורות 18-21 להודעה). מר סעידה מסר כי "ראיתי את אברהים אבו גרביה יצא לכביש מהסולחה שממול בית סלימאן אבו גרביה והתחילו לירות לכיוון הבתים של משפחת עג'לוני והיו פצועים" (שורות 27-28 להודעה). בהודעתו תיאר מר סעידה את לבושו של המשיב בדומה לאדם הנראה בסרטונים: "לבש חולצה לבנה מקדימה יש צורה בצבע שחור ומכנסי ג'ינס בצבע כחול, והוא קירח, יש לו גוף גדול, בריון" (שורות 34-35 להודעה).

16. מהודעת מר סעידה עולה כי אינו מכיר אישית את המשיב. לשאלה כיצד הוא יודע כי שמו אברהים אבו גרביה השיב כי "בזמן שנכחתי בעטווה הוא היה דומיננטי מהאחרים, היה צועק, עצבני, עושה תנועות ידיים וכשראיתי אותו ושמעתי אותו צועק שאלתי מי הבחור הזה וכולם אמרו לי שזה אברהים אבו גרביה" (שורות 37-38 להודעה). מר סעידה נשאל האם הוא מכיר את האנשים שזיהו בפניו את אותו אדם כאברהים אבו גרביה והשיב בשלילה (שורות 42-43 להודעה). במהלך חקירתו הוצגה למר סעידה תמונת המשיב. הוא נשאל מי האדם שבתמונה והשיב "זה אברהים אבו גרביה שראיתי אותו בעטווה בבית סלימאן אבו גרביה ושהיה עצבני וקופץ ועושה תנועות ידיים ולאחר מכן ראיתי אותו יורה באקדח ממול הבית של סלימאן אבו גרביה מהכביש לכיוון משפחת עג'לוני" (שורות 44-49 להודעה).

17. כאמור, מר סעידה אינו מכיר אישית את המשיב. בדיון בפניי אישר ב"כ המבקשת כי לא נערך מסדר זיהוי (עמוד 5 לפרוטוקול). יחד עם זאת, מר סעידה זיהה באופן ודאי את היורה כאחד הנוכחים בעטווה, ותיאר אותו כמפורט לעיל. אין מחלוקת כי המשיב נכח בעטווה. מראהו החיצוני תואם את המתואר על ידי מר סעידה. בשלב זה לא הוצבע על משתתף אחר בעטווה, הדומה למשיב במידה שהייתה עשויה ליצור טעות בזיהוי. לא הוצבע גם על מניע של ממש למר סעידה להפליל את המשיב כמי שירה באירוע. בנסיבות אלה, מדובר בראיה בעלת משקל התומכת במסקנה בדבר קיומן של ראיות לכאורה למיוחס למשיב. לצד זאת, מקובלת עליי טענת ההגנה כי אי עריכת מסדר זיהוי (ולו בתמונות) נוטה לפגוע במשקל הזיהוי שנעשה על יסוד התמונה שהוצגה למר סעידה.

18. לטענת ההגנה, התיאור לפיו משתתפים בעטווה נקבו בשמו של המשיב כמי שהשתתף באירוע והתנהג באופן המתואר על ידי מר סעידה, מהווה עדות מפי השמועה, שכן מי שזיהו אותו כאמור בפני מר סעידה אינם ידועים, ואף לא מסרו אמרה במשטרה. ברם, גרסתו של מר סעידה קבילה ובעלת משקל לכך שהדברים אכן נאמרו לו במהלך האירוע. על פי גרסה זו, הדברים אף נאמרו למר סעידה בזמן אמת על ידי הנוכחים באופן ספונטני ולפי תומם. הואיל ואין מחלוקת כי המשיב אכן השתתף בעטווה, יש לעצם אמירת הדברים בזמן אמת משקל.

19. לא נעלמו מעיני טענות ב"כ המשיב בדבר הקושי בזיהוי בשעת לילה וממרחק שלדברי מר סעידה עמד על כ-30-40 מ' בשלב הראשון של הירי וכ-60-80 מ' בהמשך הירי (שורות 68-71 להודעה). בגדרי ההליך שבפניי, אין בידי לקבוע את מידת סבירותו של זיהוי המשיב מהמרחק האמור. מקומה של הערכת משקלן של הראיות הוא במסגרת ההליך העיקרי. לא מצאתי כי מדובר בקושי מהותי אשר יש לייחס לו משקל של ממש כבר בשלב המעצר.

20. טענה נוספת שבפי ב"כ המשיב נוגעת לעדותו של מר סעידה כי המשיב לא חבש כובע בפעם הראשונה שירה, ולאחר מכן ראה אותו יורה כשהוא חובש כובע (שורות 57-58 להודעה). לעומת זאת, בסרטונים ניתן לראות כי בסרטון השני (שהוא הסרטון הראשון בו מוצג הירי המיוחס למשיב), היורה חובש כובע. לא מצאתי כי יש באמור כדי להחליש במידה משמעותית את משקלה של ההודעה. ראשית, אין בידי לקבוע כי הסרטון השני משקף בהכרח את הירי הראשון שבוצע באירוע, כך שספק אם ישנה סתירה כלשהי בין גרסת מר סעידה ובין הסרטונים. שנית, גם אם אניח כי הדברים עומדים בסתירה זה לזה, אין מדובר בסתירה היורדת לשורשם של דברים. אוסיף כי כפי שצוין לעיל, מהסרטונים עולה כי בחלק מהזמן חבש היורה כובע ובחלקו היה נטול כובע. נתון זה תואם בעיקרו את עדותו של מר סעידה בעניין זה, לפיה בחלק מזמן הירי חבש המשיב כובע.

21. העובדה שאחרים לא זיהו בהודעותיהם את המשיב כמי שביצע את הירי, אינה גורעת מקיומה של אמרה הקושרת באופן ברור את המשיב לירי שבוצע. כאמור, הדיון במעצר עד תום ההליכים אינו המקום להכריע בין גרסאות ולדון במשקלן ומהימנותן של הראיות.

22. האזנות סתר שבוצעו תומכות אף הן במסקנה בדבר קיומן של ראיות לכאורה למיוחס למשיב. אכן, במרבית השיחות שהוצגו נכללת התייחסות להתפרעויות, אך לא ניתן להסיק מהן כי המשיב היה מעורב בהתפרעויות באופן אישי. מספר שיחות סבו על מותה בליל האירוע של המנוחה מרים תכרוי (עניין אשר לדברי ב"כ המבקשת לא נכלל בכתב האישום בשל שיקולים ראייתיים). בשיחות אלו נשמע המשיב מצר על האירוע (ראו, למשל, שיחה מספר 1889 מיום 18.4.21 שעה 16:58)). גם כאן, לרוב לא עולה מהדברים אינדיקציה ברורה למעורבות אישית של המשיב בירי. יחד עם זאת, באחת השיחות (שיחה מספר 2081 מיום 18.4.21) נשמע המשיב כשהוא אומר "המוות הזה הרס הכל... מאיפה יצאה לי הבחורה הזאת" (ההדגשה הוספה). פירושם הסביר של הדברים הוא כי המשיב התייחס לעצמו ("לי") כמי שאחראי במישרין למותה של המנוחה. מכך משתמע בבירור כי המשיב מסבך עצמו בביצוע הירי המיוחס לו בכתב האישום. בשולי עניין זה אעיר, כי אף שכתב האישום אינו מייחס למשיב אחריות למותה של המנוחה, עולה מן הראיות שהוצגו, ובמרכזן הסרטונים, כי ביצע באמצעות אקדח ירי מכוון לעבר קבוצה של אנשים שהיו במרחק של כמה עשרות מטרים ממנו. די בכך על מנת לגבש אחריות לכאורית לעבירות המיוחסות למשיב, כפי שפורטו לעיל.

23. סיכום. התמונה הכוללת עליה עמדתי מלמדת כי חרף סימני שאלה מסוימים עליהם עמדתי, קיימות במקרה זה ראיות לכאורה אשר בהצטברן יחד מקימות סיכוי סביר להרשעת המשיב במיוחס לו, בהתאם למבחנים שהותוו בהלכת זאדה.

ניתנה היום, כ"ח אב תשפ"א, 06 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.